

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Кафедра документальних комунікацій та бібліотечної справи

Веремчук О. В.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до самостійного вивчення навчальної дисципліни
«Статистичні методи в документознавчих дослідженнях»
для студентів
спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»

Рівне – 2018

УДК 002.1 : 311.21

В 31

Веремчук О. В.

Методичні вказівки для самостійного вивчення дисципліни «Статистичні методи в документознавчих дослідженнях» для студентів спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» / О. В. Веремчук. – Рівне : РДГУ, 2018. – 36 с.

Методичні вказівки складені відповідно до авторської розробки програми курсу «Статистичні методи в документознавчих дослідженнях» і призначені для самостійної роботи студентів спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» спеціалізації «Документознавство та інформаційна діяльність» денної та заочної форм навчання.

Автор-укладач: *Веремчук О. В.*, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри документальних комунікацій та бібліотечної справи

Рецензенти: *Черніговець Т. І.*, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри документальних комунікацій та бібліотечної справи; *Поляк К. Ю.*, кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту

Відповідальний за випуск: *Сілкова Г. В.*, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри документальних комунікацій та бібліотечної справи

Розглянуто на засіданні кафедри документальних комунікацій та бібліотечної справи (протокол № 1 від 28.08.2018)

Затверджено навчально-методичною комісією факультету документальних комунікацій та менеджменту РДГУ (протокол № 1 від 11.09.2018)

© Веремчук О.В., 2018

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2018

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Опис навчальної дисципліни	5
2. Мета і завдання дисципліни	6
3. Зміст навчальної дисципліни	8
4. Методи контролю	24
5. Оцінювання результатів складання екзамену	24
6. Завдання для самостійної роботи студентів	26
7. Список рекомендованої літератури	29
8. Інформаційні ресурси	36

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Статистичні методи в документознавчих дослідженнях» циклу професійної підготовки (дисципліна за вибором) фахівців зі спеціальності 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа, складена для студентів, що навчаються за освітньо-професійною програмою «Документознавство та інформаційна діяльність».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є опанування статистичними методами та їх застосування у документознавчих дослідженнях з метою оцінювання результатів наукової діяльності.

Навчальна дисципліна тісно пов'язана з такими дисциплінами, як: «Основи наукових досліджень», «Документознавство», «Основи інформаційно-аналітичних досліджень», «Галузеві інформаційні ресурси», «Методика документознавчих досліджень».

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Основи статистичних знань та застосування їх у наукових дослідженнях
2. Статистичні методи в системі документознавчих досліджень

Вивчення дисципліни складається з лекційних, практичних занять та самостійної роботи над курсом.

Самостійна робота студента над курсом передбачає засвоєння лекційного матеріалу за допомогою конспекту та запропонованої літератури, підготовку до практичних занять, аналіз періодичних наукових видань, інформаційно-пошукових систем тощо. Список основної та додаткової літератури, за допомогою якої студент може самостійно засвоювати курс «Статистичні методи в документознавчих дослідженнях», наведений наприкінці даних методичних вказівок.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <u>02 Культура і мистецтво</u>	Вибіркова (за вибором студента) циклу професійної підготовки	
Модулів - 1	Спеціальність: <u>029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів - 2		3-й	3-й
ІНДЗ		Семестр	
Загальна кількість годин - 90		6-й	6-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4, самостійної роботи – 6	Освітній ступінь: <u>«бакалавр»</u>	16 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		20 год.	4 год.
		Самостійна робота	
		54 год.	80 год.
		Індивідуальні завдання	
		Вид контролю: екзамен	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Метою вивчення навчальної дисципліни є отримання теоретичних знань про статистичні методи, що використовуються в документознавчих дослідженнях, та набуття практичних навичок застосування їх у майбутній професійній діяльності з метою оцінювання результативності наукової діяльності та отримання даних про ефективність, динаміку, структуру та закономірності розвитку досліджуваної науки.

2.2. Основними завданнями, що мають бути вирішені у процесі викладання дисципліни є:

- збирання, перевірка та оцінювання статистичної інформації;
- зведення та групування матеріалів статистичного спостереження;
- техніка обчислення загальних статистичних показників (абсолютних, відносних, середніх);
- оцінювання результатів документознавчих досліджень методами кількісних характеристик первинних документів та методами кількісного аналізу вторинних джерел інформації;
- визначення рейтингу науковців на основі бібліометричних показників;
- вивчення тенденцій розвитку документознавчих досліджень на основі методів метричних дисциплін.

2.3. Навчальна дисципліна спрямована на формування загальних та фахових компетентностей відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів зі спеціальності 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа:

I. Загальні:

- Здатність до абстрактного мислення, застосування методів аналізу та синтезу.
- Здатність і готовність до пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність і готовність застосовувати отримані знання та навички використання інформаційних і комунікаційних

технологій у виробничих ситуаціях.

- Здатність і готовність до самоосвіти й проведення досліджень на відповідному рівні.

II Фахові:

- Здатність забезпечувати відбір, аналіз, оцінку, систематизацію, моніторинг, організацію, зберігання, розповсюдження та надання в користування інформації та знань у будь-яких форматах.

- Здатність застосовувати методи систематизації, пошуку, збереження, каталогізації інформації для різних типів контенту та носіїв.

- Здатність обирати та ефективно використовувати сучасні прикладні комп'ютерні технології та програмне забезпечення для проведення аналітичних досліджень, вирішення фахових завдань і презентації результатів професійної діяльності.

- Здатність аналізувати закономірності функціонування потоків та масивів документів, в т.ч., електронних, із подальшим застосуванням отриманих даних з метою оптимізації інформаційного забезпечення користувачів.

- Здатність застосовувати методи захисту інформації.

На вивчення курсу відводиться 90 годин / 3 кредити ECTS.

3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1

Змістовий модуль 1. Основи статистичних знань та застосування їх у наукових дослідженнях

Тема 1. Поняття про статистику як науку та статистичні методи

Багатозначність терміну “статистика”. Статистика як наука. Особливість статистики.

Статистичний показник як кількісна характеристика властивості досліджуваного явища. Обліково-оцінні показники. Аналітичні показники. Статистична ознака. Статистична сукупність. Одиниця статистичної сукупності як окремий елемент множини, який має всі властивості, що притаманні досліджуваній сукупності.

Статистична закономірність як певна впорядкованість, відносна постійність, повторюваність, послідовність і порядок в явищах. Закон великих чисел як принцип, відповідно до якого закономірність масових явищ може проявлятися тільки при достатньо великому числі випадків.

Статистична методологія як сукупність загальних правил (принципів) та спеціальних прийомів і методів статистичного дослідження. Етапи статистичного дослідження.

Основні методи статистики: статистичне спостереження (збирання та оцінка якості первинних статистичних даних); зведення та групування статистичних даних (зведення забезпечує систематизацію первинної інформації, підрахунок чисельності одиниць сукупності і об’єму ознак, що їх характеризують; методи групування дозволяють розділити досліджувану сукупність на однорідні в певному відношенні частини); аналіз та узагальнення.

Питання для самоконтролю:

1. Пояснити значення терміну «статистика»

2. Предмет та особливості статистики як науки
3. Визначити сутність поняття «статистичний показник»
4. Охарактеризувати обліково-оцінні та аналітичні показники
5. Визначити поняття: «статистична ознака», «статистична сукупність», «варіація»
6. Визначити поняття: «статистична закономірність» та «закон великих чисел»
7. Визначити сутність понять: «статистична методологія», «методи», «методи статистичних досліджень»
8. Основні етапи статистичного дослідження
9. Основні методи статистики.

Самостійна робота: Статистика як наука

Рекомендована література:

1. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. для вищ. навч. закладів / О. В. Крушельницька. – К. : Кондор, 2003. – 190 с.
2. Лугінін О. С. Статистика : підручник / О. С. Лугінін. – К., 2007. – 608 с.
3. Мармоза А. Т. Практикум з статистики : навч. посіб. / А. Т. Мармоза. – К., 2009. – 264 с.
4. Мармоза А. Т. Теорія статистики : навч. посіб. / А. Т. Мармоза. – К., 2003. – 392 с.
5. Матковський С. О. Статистика : навч. посіб. / Матковський С. О., Гальків Л. І., Гринькевич О. С., Сорочак О. З. – Львів., 2009. – 430 с.
6. Опря А. Т. Статистика (модульний варіант з програмованою формою контролю знань) : навч. посіб. / А. Т. Опря. – К., 2012. – 448 с.
7. Тарасенко Т. О. Статистика : навч. посіб. / Т. О. Тарасенко. – К., 2006. – 344 с.
8. Ткач Є. І. Загальна теорія статистики : підручник / Ткач Є. І., Сторожук В. П. – К., 2009. – 442 с.

Тема 2. Статистичне спостереження як важливий етап статистичного дослідження

Статистичне спостереження як метод статистики і як одна з найважливіших стадій статистичного дослідження. Статистичне спостереження як планомірний, науково організований збір даних про явища і процеси суспільного життя шляхом реєстрації по заздалегідь розробленій програмі спостереження. Проведення та організація статистичного спостереження.

Звітність. Статистична звітність. Первинний облік в статистиці як ведення систематичних записів у формах первинних облікових документів про різні явища і процеси.

Перепис як спеціально організоване статистичне спостереження великого масштабу. Суцільне та несущільне спостереження. Вибіркове спостереження. Монографічне спостереження. Метод основного масиву. Анкетне спостереження. Моніторинг як важливе джерело статистичних оперативних даних для прийняття рішення. Безпосереднє спостереження (безпосередній облік); необхідні статистичні дані отримують шляхом особистого обліку одиниць сукупності. Документальне спостереження (документальний облік) (джерелом відомостей є відповідні документи); ґрунтується на систематичній реєстрації фактів. Опитування.

Точність статистичного спостереження. Помилки спостереження. Типи помилок статистичного спостереження. Засоби контролю даних.

Питання для контролю:

1. Основні етапи проведення статистичного спостереження
2. Сутність та завдання статистичного спостереження
3. Основні організаційні форми статистичного спостереження
4. Поняття про статистичну звітність
5. Суцільні і несущільні спостереження
6. Поняття про вибіркове та монографічне спостереження
7. Метод основного масиву та анкетне спостереження.

8. Поняття про помилки статистичного спостереження
9. Випадкові і систематичні помилки реєстрації
10. Статистичні способи контролю матеріалів спостереження

Самостійна робота: Етапи проведення статистичного спостереження

Практична робота: Організація та проведення статистичного дослідження, його етапи

Рекомендована література:

1. Лугінін О. С. Статистика : підручник / О. С. Лугінін. – К., 2007. – 608 с.
2. Мармоза А. Т. Практикум з статистики : навч. посіб. / А. Т. Мармоза. – К., 2009. – 264 с.
3. Мармоза А. Т. Теорія статистики : навч. посіб. / А. Т. Мармоза. – К., 2003. – 392 с.
4. Матковський С. О. Статистика : навч. посіб. / Матковський С. О., Гальків Л.І., Гринькевич О. С, Сорочак О. З. – Львів., 2009. – 430 с.
5. Опря А. Т. Статистика (модульний варіант з програмованою формою контролю знань) : навч. посіб. / А. Т. Опря. – К., 2012. – 448 с.
6. Тарасенко Т. О. Статистика : навч. посіб. / Т. О. Тарасенко. – К., 2006. – 344 с.
7. Ткач Є. І. Загальна теорія статистики : підручник / Ткач Є. І., Сторожук В. П. – К., 2009. – 442 с.
8. Щуровська А.Ю. Статистичні методи в галузі зв'язку: навч. посіб./ Щуровська А.Ю., Галан Л.В. – Одеса: ОНАЗ, 2011. – 204 с.

Тема 3. Методи статистичного зведення, групування та зображення статистичних даних

Статистичне зведення як наукова обробка первинних даних статистичного спостереження з метою отримання узагальнюючих характеристик досліджуваного явища чи

процесу за рядом суттєвих для них ознак. Основне завдання зведення. Прості і складні (групові) зведення.

Групування в статистиці як процес утворення однорідних за найістотнішими ознаками груп. Варіаційні ряди. Класифікація як особливий вид групувань в статистиці. Групування типологічні, структурні, аналітичні. Способи вторинного групування.

Статистичні таблиці як найефективніша форма викладення результатів спостережуваних даних. Види статистичних таблиць. Загальні правила складання статистичних таблиць.

Статистичний графік як умовне зображення кількісних характеристик та їх співвідношень за допомогою геометричних образів (крапок, ліній, знакових систем, геометричних фігур, малюнків) або географічних картосхем. Основні елементи графіка.

Діаграми динаміки розвитку явищ. Картограма. Картодіаграма. Центрограма.

Питання для самоконтролю:

1. Поняття про статистичне зведення
2. Завдання статистичного зведення та його основний зміст
3. Групування як основа наукової обробки статистичних даних
4. Поняття про типологічні, структурні та аналітичні групування
5. Основні вимоги до системи групувань.
6. Поняття про статистичні таблиці та вимоги до їх побудови
7. Визначити поняття «підмет статистичної таблиці» та «присудок статистичної таблиці»
8. Види статистичних таблиць
9. Загальні правила складання статистичної таблиці
10. Поняття про статистичні графіки
11. Вимоги до побудови статистичних графіків
12. Діаграми та їх застосування
13. Загальні поняття про види статистичних графіків

Самостійна робота: Статистичне зведення, групування та зображення статистичних даних

Практична робота: Застосування методів статистичного зведення, групування та зображення статистичних даних в управлінському документознавстві

Рекомендована література:

1. Курс лекцій з дисципліни «Статистика». Частина 1. Теорія статистики / В.П. Сторожук, О.В. Кутовська, Є.І. Ткач, І.М. Шост та ін.; За ред. Є.І. Ткача. – Тернопіль: Економічна думка, 2006. – 224 с.
2. Лугінін О. С. Статистика : підручник / О. С. Лугінін. – К., 2007. – 608 с.
3. Мармоза А. Т. Практикум з статистики : навч. посіб. / А. Т. Мармоза. – К., 2009. – 264 с.
4. Мармоза А. Т. Теорія статистики : навч. посіб. / А. Т. Мармоза. – К., 2003. – 392 с.
5. Матковський С. О. Статистика : навч. посіб. / Матковський С. О., Гальків Л.І., Гринькевич О. С, Сорочак О. З. – Львів., 2009. – 430 с.
6. Опря А. Т. Статистика (модульний варіант з програмованою формою контролю знань): навч. посіб. / А. Т. Опря. – К., 2012. – 448 с.
7. Статистика: навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. / А.М.Єріна, Р.М.Моторин, А.В.Головач та ін.: За заг. ред. А.М.Єріної, Р.М.Моторина. – К.: КНЕІ, 2001. – 448 с.
8. Тарасенко Т. О. Статистика : навч. посіб. / Т. О. Тарасенко. – К., 2006. – 344 с.
9. Ткач Є. І. Загальна теорія статистики : підручник / Ткач Є. І., Сторожук В. П. – К., 2009. – 442 с.

Тема 4. Узагальнювальні статистичні показники

Абсолютні статистичні величини як початковий, первинний вид узагальнювальних показників, які характеризують чисельність сукупності, розмір (обсяг, рівень)

досліджуваного явища і його чинників у конкретних межах часу і місяця.

Відносні статистичні величини як похідні показники, які характеризують кількісне співставлення статистичних даних.

Середня величина як узагальнювальний показник, який характеризує типовий рівень варіюючої ознаки, в розрахунку на одиницю однорідної сукупності і може не збігатися з жодним з індивідуальних значень ознаки.

Середня арифметична проста. Середня арифметична зважена. Основні властивості середньої арифметичної.

Питання для самоконтролю:

1. Поняття про узагальнювальні статистичні показники
2. Поняття про абсолютні статистичні величини
3. Види абсолютних статистичних показників
4. Поняття про відносні величини
5. Форми вираження відносних величин
6. Визначити сутність середньої величини
7. Види середніх величин і способи їх обчислення
8. Поняття про структурні середні величини
9. Визначення моди та медіани

Самостійна робота: Узагальнювальні статистичні показники

Рекомендована література:

1. Лугінін О. С. Статистика : підручник / О. С. Лугінін. – К., 2007. – 608 с.
2. Мармоза А. Т. Практикум з статистики : навч. посіб. / А. Т. Мармоза. – К., 2009. – 264 с.
3. Мармоза А. Т. Теорія статистики : навч. посіб. / А. Т. Мармоза. – К., 2003. – 392 с.
4. Матковський С. О. Статистика : навч. посіб. / Матковський С. О., Гальків Л.І., Гринькевич О. С, Сорочак О. З. – Львів., 2009. – 430 с.

5. Опря А. Т. Статистика (модульний варіант з програмованою формою контролю знань): навч. посіб. / А. Т. Опря. – К., 2012. – 448 с.

6. Тарасенко Т. О. Статистика : навч. посіб. / Т. О. Тарасенко. – К., 2006. – 344 с.

7. Ткач Є. І. Загальна теорія статистики : підручник / Ткач Є. І., Сторожук В. П. – К., 2009. – 442 с.

Змістовний модуль 2. Статистичні методи в системі документознавчих досліджень

Тема 5. Методичні засади оцінювання результатів документознавчих досліджень

Розвиток документознавства в Україні як науки. Розширення діапазону документознавчих досліджень. Сучасні методи оцінки діяльності вчених, фахівців документознавства. Застосування якісних та кількісних методів в документознавчих дослідженнях.

Методи аналізу кількісних характеристик первинних документів (контент-аналіз, метод підрахунку кількості публікацій, тезаурусний і сленговий методи тощо). Методи кількісного аналізу вторинних джерел інформації (метод наукового цитування). Методи метричних дисциплін (наукометрія, бібліометрія, інформетрія). Кіберметрія та вебометрія.

Питання для самоконтролю:

1. Особливості проблематики документознавчих досліджень

2. Сутність та роль кількісних методів оцінювання наукових результатів документознавчих досліджень

3. Особливості методів підрахунку кількості публікацій та контент-аналізу в документознавчих дослідженнях

4. Сутність тезаурусного та сленгового методів в оцінюванні наукових результатів документознавчих досліджень

5. Особливості застосування методу наукового цитування в документознавчих дослідженнях

6. Особливості застосування методів метричних дисциплін у вивченні документних потоків

Самостійна робота: Методи оцінювання результатів документознавчих досліджень

Практична робота: Контент-аналіз як метод в документознавчих дослідженнях

Рекомендована література:

1. Асєєв Г. Структура метричних досліджень у сучасному наукознавстві / Г. Асєєв // Вісн. Кн. палати. – 2016. – № 1. – С. 6–9

2. Гордукалова Г. Ф. Библиометрия, наукометрия и вебометрия – от числа строк в работах Аристотеля / Г. Ф. Гордукалова // Науч. периодика: проблемы и решения. – 2014. – № 2 (20). – С. 45

3. Кобелев О. М. Кількісні методи аналізу публікацій в інформаційно-аналітичній діяльності бібліотек / О. М. Кобелев // Вісн. Харків. держ. акад. культури. – Харків : ХДАК, 2011. – Вип. 32. – С. 167–174.

4. Копанєва В. О. Методи оцінки результатів наукової діяльності / В. О. Копанєва // Адаптація завдань і функцій наукової бібліотеки до вимог розвитку цифрових інформаційних ресурсів : матер. Міжнар. наук. конф., 8-10 жовт. 2013 р. — К., 2013. — С. 343-344.

5. Кулешов С. Г. Перспективні напрямки наукових досліджень у спеціальному документознавстві / С. Г. Кулешов// Студії з архівної справи та документознавства. — 2004. — Т. 12. — С. 115—120.

6. Кушнарєнко Н. М. Загальнонаукові методи документологічних досліджень / Н. М. Кушнарєнко // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2006. – №3. – С. 72–80.

7. Литвинова Л. А. Розвиток книгознавства, бібліотекознавства, бібліографознавства: бібліометричний аналіз авторефератів (1994–2012) / Л.А. Литвинова [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.history.org.ua/?litera&id=8663&navStart=1>. – Назва з екрану.

8. Матяш І. Українська архівна наука на сучасному етапі: архівознавство в колі історичних дисциплін / І. Матяш // Студії з архівної справи та документознавства. — 2006. — Т. 14. — С. 5—12.

9. Методи оцінювання результатів наукової діяльності // Наукова періодика України та бібліометричні дослідження : монографія / Л. Й. Костенко, О. І. Жабін, Є. О. Копанєва, Т. В. Симоненко ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – К., 2014. – С. 70–78.

10. Редькина Н. С. Формализованные методы анализа документальных информационных потоков / Н. С. Редькина // Библиосфера. – 2005. – № 2. – С. 51–59.

11. Слободяник М. С. Основні напрями розвитку документознавства в сучасній Україні / М. С. Слободяник // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. - 2012. - № 2. - С. 4-15.

12. Філіпова Л. Сучасні дисертаційні дослідження зі спеціальності «Документознавство. Архівознавство» в Україні: деякі підсумки / Л. Філіпова // Вісн. Кн. палати. – 2014. – № 6. – С. 48-52

13. Філіпова Л. Я. Нова наукова проблематика зі спеціальності "Документознавство. Архівознавство": вимоги часу / Людмила Філіпова // Документознавство. Бібліотекознавство. Інформаційна діяльність: проблеми науки, освіти та практики : матеріали V Міжнар. наук.-практ. конф., Київ, 20–22 трав. 2008 р. – К., 2008. – С. 83—85.

14. Філіпова Л. Я. Про наукові дослідження з сучасного документознавства та бібліотечно-бібліографічних наук / Людмила Філіпова // Вісник Книжкової палати. – 2004. – № 3. – С. 22–23.

Тема 6. Методи бібліометричного та вебометричного аналізу в документознавчих дослідженнях

Поняття про бібліометрію та методи бібліометрії. Статистичний, кількісний (підрахунок кількості публікацій), індекс цитування як найбільш відомі методи бібліометрії.

Переваги застосування бібліометричних методів в документознавчих дослідженнях.

Методи бібліометричного аналізу як надійний інструментарій практичного вивчення широкого кола проблем, наявних у документознавчих дослідженнях.

Бібліометричний аналіз публікацій з проблематики документознавства. Бібліометричний аналіз авторефератів дисертацій.

Основні напрями досліджень вебометрії. Методи вебометрії.

Питання для самоконтролю:

1. Визначити поняття «бібліометрія»
2. Методи бібліометрії та їх призначення
3. Визначити особливості застосування бібліометричного аналізу в документознавчих дослідженнях
4. Назвати переваги застосування бібліометричного аналізу в документознавчих дослідженнях
5. Навести приклад бібліографічного покажчика для можливого здійснення бібліометричного аналізу літератури з документознавства
6. Навести приклади інформаційних ресурсів для здійснення бібліометричного аналізу авторефератів дисертацій
7. Пояснити сутність вебометрії та вебометричного аналізу
8. Навести приклад вебліографічного посібника з документознавства.

Самостійна робота: Методи бібліометричного аналізу: сутність та роль в документознавчих дослідженнях

Практична робота: Бібліометричний аналіз наукового доробку провідних вчених-документознавців України

Практична робота: Дослідження розвитку документознавства в Україні з використанням методу бібліометричного аналізу

Рекомендована література:

1. Асєєв Г. Наукометрія, інформетрія, бібліометрія: визначення і розмежування / Г. Асєєв // Бібліотечний вісник. – 2016. – № 2. – С. 3-10.

2. Бережняк О. Бібліометрія як метод аналізу стану книговидання / О.Бережняк // Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського : Зб. наукових праць. – К., 2014. – Вип. 39. – С. 7–17.

3. Бібліометрика української науки: інформаційно-аналітична система / Л. Костенко, О. Жабін, О. Кузнецов, Є. Кухарчук, Т. Симоненко // Бібліотечний вісник. – 2014. – № 4. – С. 8–12

4. Жабін О. Бібліометрія та альтернативні метрики / О. Жабін // Наукові праці Нац. бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. – К., 2016. – Вип. 43: Бібліотека в структурі сучасних інформаційних комунікацій. – С. 296–311.

5. Король Т. П. Терминология и определение библиометрических показателей / Т. П. Король [Электронный ресурс] // Вимірювання в бібліотеках: оцінка ефективності та якості роботи : Інтернет-конференція, 6–10 червня 2017 р. – Харків : НБ ХНУРЕ. – Режим доступа : <http://openarchive.nure.ua/handle/document/3673>. – Загл. с екрана.

6. Костенко М. Бібліометричний аналіз потоку книг як напрямок книгознавчих досліджень (на прикладі художньої літератури 2005–2006 рр.) / М. Костенко // Існик Львів. ун-ту. Сер. книгозн. Бібліот. Інф. Технол. – 2009. – Вип. 4. – С. 218–224.

7. Костенко Л. Бібліометрика української науки: інформаційно-аналітична система / Л. І. Костенко, О. І. Жабін, О. Ю. Кузнецов [та ін.] // Бібл. вісн. – 2014. – № 4. – С. 8–12.

8. Наукова періодика України та бібліометричні дослідження : монографія / Л. Й. Костенко, О. І. Жабін, С. О. Копанєва, Т. В. Симоненко ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – К., 2014. – 173 с.

9. Пенькова О. В. Библиометрия – история развития и становления [Электронный ресурс] / О. В. Пенькова, В. М. Тютюнник. – Режим доступа : <http://informetrics.ru/articles/sn.php?id=55>. – Загл. с экрана

10. Пронин А. А. О библиометрии / А. А. Пронин // Общественные науки. – 2011. – № 5. – С. 267–273.

11. Редькина Н. С. Библиометрия: история и современность / Н. С. Редькина // Молодые в библиотечном деле. – 2003. – № 2. – С. 76–86.

12. Ржевцева Н.Л. Бібліометричні методи для проведення наукових досліджень / Н. Л. Ржевцева // Бібліотека вищої школи на новому етапі розвитку соціальних комунікацій : матер. Междунар. науч.-практ. конф., 24-25 окт. 2013 г. – Днепропетровск : ДНУЖТ, 2013. – С. 186–192

13. Симоненко Т. В. Бібліометрика української науки: інформаційно-аналітична система / Т. В. Симоненко // Бібл. вісн. – 2014. – № 4. – С. 8–12.

Тема 7. Використання наукометричних методів, показників та баз даних у дослідженні розвитку науки та діяльності вчених

Наукометрія як напрям досліджень. Напрями наукометричних досліджень. Основні методи, які використовуються в наукометрії і базуються на підрахунку (статистичний метод, метод підрахунку кількості публікацій, метод «цитат-індексу»).

Індекс цитування як число посилань на публікації вченого у реферованих наукових періодичних виданнях, в т. ч. електронних (міжнародне позначення – SCI). Імпакт-фактор (IF) журналу як коефіцієнт співвідношення цитування наукових журналів. Immediacy Index (індекс оперативності); EigenFactor. Індекс Хірша (h-індекс) як кількісна характеристика вченого, що

заснована на кількості його публікацій і кількості цитувань цих публікацій.

Український індекс наукового цитування як веб-сайт, складова програмно-апаратного комплексу, що призначений для забезпечення збору, обробки та надання доступу до даних щодо показників активності індивідуальних та колективних суб'єктів наукової діяльності України.

Наукометрична база даних (НМБД) як бібліографічна і реферативна база даних з інструментами для відстеження цитованості статей, що опубліковані в наукових виданнях. Web of Science (WoS), база даних Scopus, Index Copernicus (IC). Російський індекс наукового цитування. Google Scholar (Google Академія).

Питання для самоконтролю:

1. Поняття про наукометрію як комплексний метод вивчення науки
2. Основні методи, які використовуються в наукометрії і базуються на підрахунку
3. Визначити основні наукометричні показники та пояснити значення індексу цитування наукових статей
4. Імпакт-фактор (IF) журналу як наукометричний показник: сутність та значення
5. Індекс Гірша (h-index) як наукометричний показник: сутність та значення
6. Сутність показників оперативності та впливовості наукових журналів.
7. Український індекс наукового цитування як показник публікаційної активності та цитованості вчених України
8. Наукометричні бази даних та їх призначення
9. Web of Science (WoS) та SciVerse Scopus як наукометричні бази даних показників цитованості наукових робіт у виданнях
10. Index Copernicus (IC) як міжнародна наукометрична база даних оцінки продуктивності наукових робіт і публікацій
11. Google Scholar як спеціалізована пошукова система пошуку наукових документів та їх цитувань

Самостійна робота: Наукометричні методи: сутність та роль в документознавчих дослідженнях

Практична робота: Дослідження розвитку науки та діяльності вчених з використанням наукометричних методів

Рекомендована література:

1. Асєєв Г. Структура метричних досліджень у сучасному наукознавстві / Г. Асєєв // Вісн. Кн. палати. – 2016. – № 1. – С. 6–9

2. Асєєв Г. Наукометрія, інформетрія, бібліометрія: визначення і розмежування / Г. Асєєв // Бібліотечний вісник. – 2016. – № 2. – С. 3–10.

3. Білощицький А.О. Наукометричні бази та індикатори цитування наукових публікацій / А. О. Білощицький, В. Д. Гогунський // Інформаційні технології в освіті, науці та виробництві. – О. : Бахва А.О., 2013. – Вип. 4 (5). – С. 198–203.

4. Гордукалова Г. Ф. Библиометрия, наукометрия и вебометрия – от числа строк в работах Аристотеля / Г. Ф. Гордукалова // Науч. периодика: проблемы и решения. – 2014. – № 2 (20). – С. 45

5. Копанєва В. Становлення наукометрії як навчальної дисципліни / В. Копанєва // Вісн. Кн. палати. – 2017. – № 6. – С. 29–31

6. Король Т. П. Терминология и определение библиометрических показателей / Т. П. Король [Электронный ресурс] // Вимірювання в бібліотеках: оцінка ефективності та якості роботи : Інтернет-конференція, 6–10 червня 2017 р. – Харків : НБ ХНУРЕ. – Режим доступа : <http://openarchive.nure.ua/handle/document/3673>. – Загл. с экрана.

7. Кухарчук Є. О. Світові наукометричні системи / Є. О. Кухарчук // Бібл. вісн. – 2014. – № 5. – С. 7–11.

8. Медведева А. Наукометрія: роль та місце у вітчизняній науці / А. Медведева // Вісн. Кн. палати. – 2017. – № 3. – С. 50–52.

9. Міжнародні наукометричні бази // НаукаПлюс : Електронний журнал [Електронний ресурс] – Режим доступу :

http://gentoo-sciplus.blogspot.com/2012/12/blog-post_9.html. –
Загол. з екрану.

10. Наукометрія : методологія та інструментарій / Л. Костенко, О. Жабін, О. Кузнецов [та ін.] // Вісн. Книжк. палати. – 2015. – № 9. – С. 25–29.

11. Павліченко Ю. Аналіз наукометричних методів дослідження інформаційно-документних потоків (на прикладі медицини) / Ю. Павліченко // Бібл. вісник. – 2008. – № 4. – С. 8–11

12. Пенькова О. В. Наукометрические и библиометрические исследования в библиотечной и библиографической теории и практике : автореф. дис. ... канд. пед. наук / О. В. Пенькова. – Краснодар, 2002. – 15 с.

13. Симоненко Т. Бібліометричні системи Scopus і Google Scholar: сфери використання // Бібл. вісн. – 2015. – № 2. – С. 10–13

14. Чайковський Ю. Б. Наукометричні бази та їх кількісні показники (Частина I. Порівняльна характеристика наукометричних баз) / Ю. Б. Чайковський, Ю. В. Сілкіна, О. Ю. Потоцька // Вісн. НАН України. – 2013. – № 8. – С. 89–98.

15. Чайковський Ю. Б. Наукометричні бази та їх кількісні показники (Частина II. Фактори, що впливають на кількісні показники наукометричних баз) / Ю. Б. Чайковський, Ю. В. Сілкіна, О. Ю. Потоцька // Вісн. НАН України. – 2013. – № 9. – С. 84–92

4. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Для оцінки знань студентів використовується поточний та підсумковий контроль. Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті. У процесі вивчення дисципліни студенти пишуть модульну контрольну роботу. Підсумкова форма контролю – екзамен.

Застосовуються методи: усного контролю (усне опитування, співбесіда); письмового контролю (письмове опитування як виконання завдань самостійних робіт, перевірка рефератів; перевірка контрольної роботи, письмове тестування); практичного контролю (оцінювання виконання практичних завдань).

5. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ СКЛАДАННЯ ЕКЗАМЕНУ

Відповідь студента на завдання екзаменаційного білету оцінюється за такими критеріями:

35 – 40 балів студент отримує за таких умов:

- ◆ Студент засвоїв програмний матеріал, виявив творчі і осмислені знання, володіє методами економічного аналізу, виділяє найістотніше в даному питанні, розкриває причинно-наслідкові і функціональні зв'язки;

- ◆ вільно володіє категоріальним апаратом і веде економічний словник, опрацював рекомендовану для вивчення основну і найважливішу додаткову навчальну літературу;

- ◆ виявляє власне ставлення до вивченого, уміє робити висновки, пов'язуючи теоретичні положення із господарською практикою;

- ◆ викладає знання у логічній послідовності, чітко формулює думки, його мова грамотна.

25 – 34 балів студент отримує якщо:

- ◆ знає програмний матеріал, не допускає у відповіді серйозних помилок, легко виправляє окремі неточності, якщо викладач вказує на них;

- ◆ відповідає без особливих труднощів на додаткові запитання;

- ◆ при відповіді використовує додаткову рекомендовану літературу, добре володіє категоріальним апаратом, але має певні труднощі при виявленні причинно-наслідкових і функціональних взаємозв'язків окремих понять і категорій;

- ◆ достатньо чітко висловлює свої думки, володіє культурою мовлення.

15 – 24 бали студент отримує за таких умов:

- ◆ засвоїв у цілому програмний матеріал, знає основні положення курсу, дає визначення більшості категорій і понять, однак відповідь побудована лише на основі констатації фактів;

- ◆ не володіє навичками самостійного аналізу, відчуває труднощі при відповіді на уточнювальні та додаткові запитання, надає перевагу питанням репродуктивного характеру;

- ◆ не вміє робити логічні висновки, не може пов'язати теоретичні положення із практикою, лише при допомозі викладача виконує практичні завдання з курсу;

- ◆ виявляє невисоку культуру викладу знань.

0 – 14 балів виставляється студенту якщо:

- ◆ не засвоїв більшу частину програмного матеріалу, має тільки певні уявлення про основні положення курсу;

- ◆ при відповіді допускає грубі помилки, які не здатен виправити навіть після додаткових уточнюючих запитань;

- ◆ не знає більшості категорій і понять курсу, не може самостійно виконувати практичні завдання курсу;

- ◆ виявляє нерозуміння явищ і процесів, що пов'язані із діяльністю інформаційної установи, не вміє логічно мислити.

6. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

СР № 1. Статистика як наука

Підготувати реферат на тему «Статистика як наука», зміст якого має розкривати відповіді на такі питання:

1. Що означає термін «статистика»?
2. Хто вважається основоположником статистичної науки?
3. Що є предметом статистичної науки?
4. Дати визначення статистичного показника і вказати їх види.
5. Що характеризує статистична ознака?
6. Що ви розумієте під статистичною сукупністю?
7. Дайте визначення статистичної закономірності.
8. Поняття про закон великих чисел
9. В чому полягає суть статистичної методології?
10. Які основні завдання стоять перед статистикою на сучасному етапі розвитку суспільства

СР № 2. Етапи проведення статистичного спостереження

Підготувати письмово самостійну роботу на тему: «Етапи проведення статистичного спостереження», зміст якої має розкривати відповіді на такі питання:

1. Сутність і значення статистичного спостереження
2. Джерела та інформаційні форми спостереження
3. Етапи статистичного спостереження
 - підготовка спостереження;
 - збирання матеріалу;
 - контроль зібраного матеріалу
4. Особливості проведення опитування як виду спостереження
5. Особливості проведення документального спостереження

СР № 3. Статистичне зведення, групування та зображення статистичних даних

Оформити письмово самостійну роботу, яка включає відповіді на такі питання:

1. До якого етапу статистичного дослідження слід відносити статистичне зведення і групування?
2. Що ви розумієте під групуванням?
3. Які задачі розв'язуються за допомогою методу групування?
4. Дати визначення поняття статистичної таблиці?
5. Які функції статистичних таблиць?
6. Що ви розумієте під присудком статистичної таблиці?
7. Що ви розумієте під підметом статистичної таблиці?
8. Перелічіть основні правила технічного оформлення таблиць.
9. Поняття статистичного графіку
10. Перелічіть основні правила побудови графіків.

СР № 4. Узагальнювальні статистичні показники

Оформити письмову самостійну роботу, яка включає відповіді на такі питання:

1. Поняття про узагальнюючі статистичні показники
2. Способи вираження статистичних показників
3. Поняття про абсолютні статистичні показники
4. Поняття про відносні величини
5. Форми вираження відносних величин
6. Види середніх величин
7. Середня арифметична проста, зважена та техніка їх обчислення
8. Математичні властивості середніх арифметичних

СР № 5. Методи оцінювання результатів документознавчих досліджень

Підготувати письмову самостійну роботу з відповідями на такі питання:

1. Сутність та роль кількісних методів оцінювання наукових результатів документознавчих досліджень
2. Особливості методів підрахунку кількості публікацій та контент-аналізу в документознавчих дослідженнях.
3. Контент-аналіз як метод вивчення документів
4. На основі опрацювання наукових і довідкових джерел розглянути різноманітні підходи до визначення понять

«наукометрія», «бібліометрія», «інформетрія». Описати їх основні методи. Результати оформити у таблиці.

Термін	Визначення	Джерело	Методи
--------	------------	---------	--------

5. Особливості застосування методів метричних дисциплін у документознавчих дослідженнях

СР № 6. Методи бібліометричного аналізу: сутність та роль в документознавчих дослідженнях

1. На основі опрацювання наукових і довідкових джерел надати визначення понять «вебометрія», «інфометрія», «вікіметрія», «альтметрія». Результати оформити у таблиці.

Термін	Визначення	Джерело	Методи
--------	------------	---------	--------

2. Ознайомлення з інформаційно-аналітичною системою «Бібліометрика української науки». Навести рейтинги провідних науковців-документознавців за даними, наведеними в цій системі.

3. Ознайомитись з загальнодержавною реферативною базою даних «Україніка наукова» та визначити її можливості для здійснення бібліометричних досліджень.

СР № 7. Наукометричні методи: сутність та роль в документознавчих дослідженнях

1. Скласти список некомерційних баз даних, які можуть бути використані для проведення бібліометричних досліджень (до 10). Подати їх коротку характеристику.

2. Ознайомитися з функціональними можливостями систем Google Scholar та перерахувати їх.

3. Здійснити пошук наукової статті документознавчого напрямку в системі Google Scholar та цієї ж статті – в пошуковій системі в Google. Визначити відмінності результатів пошуку в Google Scholar та Google.

4. Порівняти Google Scholar та Google з точки зору ефективності та зручності пошуку наукових публікацій.

7. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Асеев Г. Г. Соотношение различных метрических исследований в науковедении [Электронный ресурс] / Г. Г. Асеев // Системи обробки інформації. – 2017. – Вип. 1 (147). – С. 119–126. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/soi_2017_1_24. – Назва екрана.
2. Асеев Г. Наукометрія, інформетрія, бібліометрія: визначення і розмежування / Г. Асеев // Бібліотечний вісник. – 2016. – № 2. – С. 3-10.
3. Асеев Г. Структура метричних досліджень у сучасному наукознавстві / Г. Асеев // Вісн. Кн. палати. – 2016. – № 1. – С. 6–9
4. Асеев Г. Г. Інформетрія або інфометрія? / Г. Г. Асеев // Вісн. Кн. палати. – 2015. – № 5. – С. 26–28.
5. Бережняк О. Бібліометрія як метод аналізу стану книговидання / О. Бережняк // Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського : Зб. наукових праць. – К., 2014. – Вип. 39. – С. 7–17.
6. Бібліометрика української науки: інформаційно-аналітична система / Л. Костенко, О. Жабін, О. Кузнецов, Є. Кухарчук, Т. Симоненко // Бібліотечний вісник. – 2014. – № 4. – С. 8–12
7. Бібліометрія та наукометрія в структурі прикладного наукознавства // Наукова періодика України та бібліометричні дослідження : моногр. / автор. кол.: Л. Й. Костенко, О. І. Жабин, Є. О. Копанева, Т. В. Симоненко; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – К., 2014. – С. 87–114.
8. Білощицький А.О. Наукометричні бази та індикатори цитування наукових публікацій / А.О. Білощицький, В. Д. Гогунський // Інформаційні технології в освіті, науці та виробництві. – Одеса : Одес. нац. політех. ун-т. – 2013. – Вип. 4 (5). – С. 198–203.
9. Гаджиева А. З. Библиометрия в системе смежных научных дисциплин / Гаджиева А. З., Симонян Е. Э // Науч. периодика: проблемы и решения. – 2016. – Том 6. – № 4. – С. 175–186

10. Галявиева М. С. Библиометрия – новое направление работы библиотек университетов Европы / М. С. Галявиева // Библиосфера. – 2012. – Спецвып. – С. 71–78.

11. Галявиева М. С. О становлении понятия «информетрия» (обзор) / М. С. Галявиева // НТИ. Сер. 1. Орг. и методика информ. работы. – 2013. – № 6. – С. 1–10.

12. Гордукалова Г. Ф. Библиометрия, наукометрия и вебометрия – от числа строк в работах Аристотеля / Г. Ф. Гордукалова // Науч. периодика: проблемы и решения. – 2014. – № 2 (20). – С. 45.

13. Ефективність наукової діяльності, наукометричні бази даних, індекс цитування [Електронний ресурс] / На допомогу науковцям – Режим доступу: http://www.ztu.edu.ua/ua/science/sc_help.php

14. Жабін А. О. База даних Web of Science. Версія 5.22. Інструкція користувачу / Нац. б- ка України імені В. І. Вернадського ; відп. ред. Т. В. Добко. – Київ, 2016. – 24 с.

15. Жабін О. Бібліометрія та альтернативні метрики / О. Жабін // Наукові праці Нац. бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. – К., 2016. – Вип. 43: Бібліотека в структурі сучасних інформаційних комунікацій. – С. 296–311.

16. Загороднюк А. В. Бази даних (Scopus, Web of Science) та рейтинги (Scopus: h-index; Web of Science: impact factor; Webometrics, etc.) / А. В. Загороднюк, В. І. Лушак, О. Р. Никифорчин. – 2012. – С. 4–25.

17. Зусьман О. М. Библиографические исследования науки : автореф. дис. ... д-ра пед. наук / О. М. Зусьман ; СПбГУКИ. – Санкт-Петербург, 2001. – 40 с.

18. Кобелев О. М. Кількісні методи аналізу публікацій в інформаційно-аналітичній діяльності бібліотек / О. М. Кобелев // Вісн. Харків. держ. акад. культури. – Харків : ХДАК, 2011. – Вип. 32. – С. 167–174.

19. Колесникова Т. А. Оценка результативности научных исследований: библиометрия / Т. А. Колесникова, Е. В. Матвеева // Наука та прогрес транспорту. Вісн. Дніпропетровського нац. ун-ту залізн. трансп. – 2015. – № 4. – С. 7–22

20. Копанєва В. О. Питання розвитку бібліометрії та наукометрії в Україні / В. О. Копанєва // Місце і роль бібліотек у формуванні національного інформаційного простору: матеріали Міжнар. наук. конф. (Київ, 21-23 жовт. 2014 р.). – К., 2014. – С. 394–396.

21. Копанєва В. Становлення наукометрії як навчальної дисципліни / В. Копанєва // Вісн. Кн. палати. – 2017. – № 6. – С. 29–31.

22. Король Т. П. Терминология и определение библиометрических показателей / Т. П. Король [Электронный ресурс] // Вимірювання в бібліотеках: оцінка ефективності та якості роботи : Інтернет-конференція, 6–10 червня 2017 р. – Харків : НБ ХНУРЕ. – Режим доступа : <http://openarchive.nure.ua/handle/document/3673>. – Загл. с экрана.

23. Костенко Л. И. Карта науки в библиометрических портретах ученых / Л. И. Костенко, А. И. Жабин, Е. А. Копанєва, Т. В. Симоненко // Библиотеки национальных академий наук: проблемы функционирования, тенденции развития. – К., 2014. – Вып. 12. – С. 70–75.

24. Костенко М. Бібліометричний аналіз потоку книг як напрямок книгознавчих досліджень (на прикладі художньої літератури 2005–2006 рр.) / М. Костенко // Існик Львів. ун-ту. Сер. книгозн. Бібліот. Інф. Технол. – 2009. – Вип. 4. – С. 218–224.

25. Костенко Л. Бібліометрика української науки: інформаційно-аналітична система / Л. І. Костенко, О. І. Жабін, О. Ю. Кузнецов [та ін.] // Бібл. вісн. – 2014. – № 4. – С. 8–12.

26. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. для вищ. навч. закладів / О. В. Крушельницька. – К. : Кондор, 2003. – 190 с.

27. Кулешов С. Г. Перспективні напрямки наукових досліджень у спеціальному документознавстві / С. Г. Кулешов // Студії з архівної справи та документознавства. – 2004. – Т. 12. – С. 115–120.

28. Курс лекцій з дисципліни «Статистика». Частина 1. Теорія статистики: В. П. Сторожук, О. В. Кустовська,

Є. І. Ткач, І. М. Шост та ін.; За ред. Є. І. Ткача – Тернопіль : Економічна думка, 2006. – 224 с.

29. Кухарчук Є. О. Світові наукометричні системи / Є. О. Кухарчук // Бібл. вісн. – 2014. – № 5. – С. 7–11.

30. Кушнарченко Н. М. Загальнонаукові методи документологічних досліджень / Н. М. Кушнарченко // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2006. – № 3. – С. 72–80.

31. Литвинова Л. А. Розвиток книгознавства, бібліотекознавства, бібліографознавства: бібліометричний аналіз авторефератів (1994–2012) / Л. А. Литвинова [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.history.org.ua/?litera&id=8663&navStart=1>. – Назва з екрана.

32. Лісіна С. О. Документні ресурси: навч. посібник / С. О. Лісіна. – Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2013. – 240 с. – (Сер. “Інформація. Комунікація. Документація”; вип. 1). – С. 25–32

33. Лугінін О. С. Статистика : підручник / О. С. Лугінін. – К., 2007. – 608 с.

34. Мармоза А. Т. Теорія статистики : підручник / А. Т. Мармоза. – К., 2013. – 592 с.

35. Мармоза А. Т. Практикум з статистики : навч. посіб. / А. Т. Мармоза. – К., 2009. – 264 с.

36. Матковський С. О. Статистика : навч. посіб. / Матковський С. О., Гальків Л. І., Гринькевич О. С., Сорочак О. З. – Львів., 2009. – 430 с.

37. Медведева А. Наукометрія: роль та місце у вітчизняній науці / А. Медведева // Вісн. Кн. палати. – 2017. – № 3. – С. 50–52.

38. Міжнародні наукометричні бази // НаукаПлюс : Електронний журнал [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://gentoo-sciplus.blogspot.com/2012/12/blog-post_9.html. – Загол. з екрану.

39. Назаровець С. А. Інфометрична діагностика потоку веб-публікацій українських бібліотекознавців : автореф. дис. ... канд.

наук із соц. комунікацій / С. А. Назаровець ; Харків. держ. акад. культури. – Харків, 2014. – 21 с.

40. Наукова періодика України та бібліометричні дослідження : монографія / Л. Й. Костенко, О. І. Жабін, Є. О. Копанєва, Т. В. Симоненко ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – К., 2014. – 173 с.

41. Наукометрія : методологія та інструментарій / Л. Костенко, О. Жабін, О. Кузнецов [та ін.] // Вісн. Книжк. палати. – 2015. – № 9. – С. 25–29.

42. Опря А. Т. Статистика (модульний варіант з програмованою формою контролю знань): навч. посіб. / А. Т. Опря. – К., 2012. – 448 с.

43. Павліченко Ю. Аналіз наукометричних методів дослідження інформаційно-документних потоків (на прикладі медицини) / Ю. Павліченко // Бібл. вісник. – 2008. – № 4. – С. 8–11

44. Павловска Е. Методы библиометрического анализа научных публикаций / Е. Павловска [Электронный ресурс] // Библиотеки и информационные ресурсы в современном мире науки, культуры, образования и бизнеса : XXI Междунар. конф. «Крым 2014», 7-15 июня 2014 г. – Режим доступа: <http://www.gpntb.ru/win/inter-events/crimea2014/disk/073.pdf>. – Загл. с экрана.

45. Пенькова О. В. Наукометрические и библиометрические исследования в библиотечной и библиографической теории и практике : автореф. дис. ... канд. пед. наук / О. В. Пенькова. – Краснодар, 2002. – 15 с.

46. Пенькова О. В. Библиометрия – история развития и становления [Электронный ресурс] / О. В. Пенькова, В. М. Тютюнник. – Режим доступа : <http://informetrics.ru/articles/sn.php?id=55>. – Загл. с экрана

47. Пенькова О. В. Информетрия, наукометрия и библиометрия: наукометрический анализ современного состояния [Электрон. ресурс] / О. В. Пенькова, В. М. Тютюнник // Вестник ТГУ. – 2001. – Т. 6. – № 1. – С. 86–88. – Режим доступа: <http://informetrics.ru/articles/sn.php?id=55>. – Загл. с экрана.

48. Пронин А. А. О библиометрии / А. А. Пронин // *Общественные науки.* – 2011. – № 5. – С. 267–273.

49. Радченко А.І. Наукова періодика: тенденції та проблеми випуску і розповсюдження // *Вісн. НАН України.* – 2010. – № 2. – С. 45–49

50. Редькина Н. С. Библиометрия: история и современность / Н. С. Редькина // *Молодые в библиотечном деле.* – 2003. – № 2. – С. 76–86.

51. Редькина Н. С. Формализованные методы анализа документальных информационных потоков / Н. С. Редькина // *Библиосфера.* – 2005. – № 2. – С. 51–59.

52. Ржевцева Н. Л. Бібліометричні методи для проведення наукових досліджень / Н. Л. Ржевцева // *Бібліотека вищої школи на новому етапі розвитку соціальних комунікацій : матер. Междунар. науч.-практ. конф., 24-25 окт. 2013 г. – Днепропетровск : ДНУЖТ, 2013.* – С. 186–192

53. Ржевцева Н. Л. О возможностях применения библиометрических методов в историко-научных исследованиях / Н. Л. Ржевцева // *Вісник ОНУ. Сер.: Бібліотекознавство, бібліографознавство, книгознавство.* – 2014. – Т. 19, вип. 1. – С. 241–152.

54. Симоненко Т. Бібліометричні системи Scopus і Google Scholar: сфери використання // *Бібл. вісн.* – 2015. – № 2. – С. 10–13

55. Симоненко Т. В. Бібліометрика української науки: інформаційно-аналітична система / Т. В. Симоненко // *Бібл. вісн.* – 2014. – № 4. – С. 8–12.

56. Сілкова Г. В. Бібліометричні методи в системі наукового пізнання ринку художньої літератури України / Г. В. Сілкова, М. С. Костенко, О. В. Степанюк // *Поліграфія і видавнича справа : міжвідом. наук. зб. / Укр. акад. друкарства.* – Л., 2007. – Вип. 4. – С. 49–55.

57. Соловяненко Д. Політика індексації видань у наукометричних базах даних Web of Science та SciVerse Scopus // *Бібліотечний вісник.* – 2012. – № 1 (207). – С. 6–21.

58. Сошинська В. Статистика друку як інформаційне джерело про розвиток книговидавничої галузі / В. Сошинська //

Дослідження світової політики: зб. наук. пр. – К. : ІСЕМВ НАН України, 2009. – Вип. 49. – С. 122–127.

59. Статистика : навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. / А. М. Єріна, Р. М. Моторин, А. В. Головач та ін.; За заг. ред. А. М. Єріної, Р. М. Моторина. – К.: КНЕІ, 2001. – 448 с.

60. Тарасенко Т. О. Статистика : навч. посіб. / Т. О. Тарасенко. – К., 2006. – 344 с.

61. Ткач Є. І. Загальна теорія статистики : підручник / Ткач Є. І., Сторожук В. П. – К., 2009. – 442 с.

62. Уманець Т. В. Загальна теорія статистики : навч. посіб. / Т. В. Уманець. – К. : Знання, 2006. – 239с.

63. Філіпова Л. Сучасні дисертаційні дослідження зі спеціальності «Документознавство. Архівознавство» в Україні: деякі підсумки // Вісн. Кн. палати. – 2014. – № 6. – С. 48-52.

64. Філіпова Л. Я. Про наукові дослідження з сучасного документознавства та бібліотечно-бібліографічних наук / Людмила Філіпова // Вісн. Кн. палати. – 2004. – № 3. – С. 22–23.

65. Флегантов Л. Для чего нам нужны международные наукометрические базы данных / Л.Флегантов [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://web-inlearning.blogspot.com/2012/11/blog-post_24.html].

66. Чайковський Ю. Б. Наукометричні бази та їх кількісні показники (Частина І. Порівняльна характеристика наукометричних баз) / Ю. Б. Чайковський, Ю. В. Сілкіна, О. Ю. Потоцька // Вісн. НАН України. – 2013. – № 8. – С. 89–98.

67. Чайковський Ю. Б. Наукометричні бази та їх кількісні показники (Частина ІІ. Фактори, що впливають на кількісні показники наукометричних баз) / Ю. Б. Чайковський, Ю. В. Сілкіна, О. Ю. Потоцька // Вісн. НАН України. – 2013. – № 9. – С. 84–92

68. Штангрет А. М. Статистика : навч. посіб. / А. М. Штангрет, О. І. Копилюк. – К. : Центр навч. літ-ри, 2005. – 232 с.

69. Щуровська А. Ю. Статистичні методи в галузі зв'язку: навч. посіб./ А. Ю. Щуровська, Л. В. Галан. – Одеса : ОНАЗ, 2011. – 204 с.

70. Якібчук В. Українські наукові видання і міжнародні наукометричні бази даних: проблеми і протиріччя / В. Якібчук // Актуальні проблеми міжнародних відносин. – Вип. 107 (Ч. II). – 2012. – С. 214–218

71. Academia.edu: научно-исследовательское объединение [Електронний ресурс] // <http://www.edutainme.ru>. – 2013. – Режим доступу: <http://www.edutainme.ru/post/academia-edu/>. – Назва з екрана.

72. Google Scholar. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.abc.chemistry.bsu.by/intro/part10/04.html>. – Назва з екрана.

73. Index Copernicus [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Index_Copernicus. – Назва з екрана.

74. Web of Science / Clarivate Analytics [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://webofknowledge.com>. – Назва з екрана.

75. ResearcherID / Clarivate Analytics [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.researcherid.com>. – Назва з екрана.

8. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Бібліометрика української науки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuviar.gov.ua/bpnu/>
2. Academia.edu: научно-исследовательское объединение [Електронний ресурс] // <http://www.edutainme.ru>. – Режим доступу: <http://www.edutainme.ru/post/academia-edu/>.
3. Google Scholar. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.abc.chemistry.bsu.by/intro/part10/04.html>.
4. Index Copernicus [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Index_Copernicus.
5. Scopus [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.scopus.com/>. – Назва з екрана.
6. Web of Science / Clarivate Analytics [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://webofknowledge.com>.
7. ResearcherID / Clarivate Analytics [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.researcherid.com>.

Веремчук О. В.

Методичні вказівки для самостійного вивчення дисципліни
«Статистичні методи в документознавчих дослідженнях»
для студентів спеціальності
029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»